

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Η ιδέα για το *Γυάλινο Ρόδο* γεννήθηκε, όπως όλες μου οι ιδέες, εντελώς αναπάντεχα και ανύποπτα, κάποιο βροχερό απόγευμα ενός Οκτώβρη. Ένα ντοκιμαντέρ για τους λόγους που οδηγούν έναν άνθρωπο στο μοναχισμό, μερικές εικόνες στο δελτίο ειδήσεων για την περίπτωση ενός κατά συρροήν δολοφόνου κάπου στην Αμερική, οι μόνιμες ακροβασίες μου στον ονειρικό κόσμο της αληθινής αγάπης, και αυτό ήταν! Μια νέα ιστορία γονιμοποιήθηκε στη μήτρα του νου μου και άρχισε να κυφορείται με στοργή. Όσπου, κάμποσους μήνες αργότερα, το έμβρυο έγινε πραγματικό παιδί, με ζωή και ψυχή, καθιστώντας τη μαμά του περήφανε που κατόρθωσε εν μέσω του αγώνα της καθημερινότητας να του δώσει πνοή και υπόσταση.

Οι ήρωες αυτής της ιστορίας, ο Νίκολας και η Έμμα, ζωντάνεψαν για κάμποσους μήνες και έγιναν οι καπετάνιοι ενός ακόμη ταξιδιού μου. Αγνόησαν τις Συμπληγάδες, έκλεισαν τα αφτιά στο τραγούδι των Σειρήνων και οδήγησαν το σκαρί στην Ιθάκη μου. Η σύμπλευση μαζί τους ήταν συναρπαστική από την αρχή ως το τέλος. Η εναλλαγή συναισθημάτων υπήρξε ακατάπαυστη, όπως πάντα. Και ο προβληματισμός, η αγωνία, η ικανοποίηση, η απορία συνόδευαν το κάθε ευλογημένο χάραμα που πέρασα επινοώντας και καταγράφοντας.

Αγάπησα τούτο το πόνημα σαν να ήταν αληθινό κομμάτι των κυττάρων μου. Βίωσα τη μαγεία της δημιουργίας στο μέγιστο βαθμό, και εύχομαι να μετέδωσα μέσα από τις αράδες του βιβλίου έστω ένα μικρό κομμάτι αυτής της μαγείας σ' εσάς. Κρίνω αναγκαίο να σας ευχαριστήσω εδώ μέσα από την καρδιά μου για τη στήριξη και την αγάπη, για την αγάπη και τη στήριξη. Οι ιστορίες μου εξακολουθούν να γνωρίζουν το φως της δημοσιότητας επειδή το επιθυμείτε εσείς.

Εύχομαι να φανώ αντάξια των προσδοκιών και των οραμάτων σας. Εύχομαι να προσφέρω χρώμα εκεί όπου караδοκούν τα σκοτάδια. Και εύχομαι στ' αλήθεια να σας χαρίσω ό,τι μου ζητείται επίμονα στην ηλεκτρονική μας επικοινωνία: όνειρο – όνειρο σε μια εποχή που η άυλη αυτή ευτυχία βάλλεται ποικιλοτρόπως.

Καλώς ορίσατε για μια ακόμη φορά σε έναν από τους παράλληλους με την πραγματική ζωή κόσμους μου.

Με αγάπη,
Ευαγγελία Ευσταθίου

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Μετέωρα, 2012

Η ΘΕΑ ΕΚΕΙΝΗ ΤΗΝ ΩΡΑ της μέρας ήταν μαγευτική.

Ύψωσε τα μάτια της στον ουρανό και αντίκρισε δυο γκρίζες αέρινες μάζες φορτωμένες με άρωμα βροχής, έτοιμες να σπείρουν, για πολλοστή φορά τις τελευταίες μέρες, άγριες καταιγίδες στα γύρω βουνά. Ο άνεμος, δυνατός και ανηλεής, την προειδοποίησε με ένα του ξαφνικό ράπισμα να κάνει πίσω, αλλά εκείνη έκανε πεισματικά ένα βήμα μπροστά, έκλεισε τα μάτια και πάλεψε μαζί του σαν θηρίο, αποφασισμένη να μη στερηθεί τη μόνη στιγμή αληθινής γαλήνης. Κι εκεί, στην άκρη σχεδόν του θεόρατου βράχου, νιώθοντας πίσω της την αχνή σκιά του μοναστηριού, άνοιξε τα χέρια σε έκταση και υποδέχτηκε το μυρωμένο αέρα με ένα παγωμένο δάκρυ που κύλησε απρόσμενα στο μάγουλό της. Ντράπηκε γι' αυτή την τόσο εγκόσμια αδυναμία, όμως δεν το σκούπισε. Το άφησε να κυλήσει μέχρι το λαιμό, να νοτίσει λίγο το μαύρο της ένδυμα και έπειτα να χαθεί μονάχο στις ίνες του, χωρίς ποτέ να βρει ακόλουθο.

Σουρούπωνε. Οι χιονισμένες βουνοκορφές απέναντί της –οι σύντροφοι και συνοδοιπόροι στη μοναξιά της–, επιβλητικές και ατρόμητες, άρχισαν να σκεπάζονται σιγά σιγά από τα βαριά σύννεφα. Κατέβασε τα χέρια, και η έκφρασή της έγινε ξανά αυτή που ήταν τα τρία τελευταία χρόνια: συμπαγές μάρμαρο με ανθρώπινα χαρακτηριστικά, απροσπέλαστη από τα ανθρώπινα πάθη, αλύγιστη από την εισβολή κάθε συναισθήματος. Ένωθε δυνατή και αυτάρκης. Εκεί, απέναντι από τα βουνά, ριζωμένη και η ίδια πια στην κορυφή ενός όρους, ντυμένη στα μαύρα και έχοντας αποτάξει ό,τι την έκανε κάποτε τρωτή σε ανίερους πόθους,

έμοιαζε με άγγελο σκοτεινό, εγκλωβισμένο για λίγο στη γη μα ταγμένο να υπηρετεί αιώνια τους αιθέρες.

«Έμμα!»

Τινάχτηκε άγρια στο άκουσμα του ίδιου της του ονόματος και, από την ταραχή, παραπάτησε. Πίσω της ακούστηκε η τρομαγμένη κραυγή της κοπέλας που τη φώναξε και, σαν να τη συνέφερε, βρήκε τη δύναμη να σταθεί όρθια και να κάνει ένα ασφαλές βήμα προς τα πίσω. Έπειτα, μόλις συνήλθε από τον πρόσκαιρο φόβο, ανάσανε βαθιά και πλησίασε, με οργή παράταιρη για μοναχή, τη φίλη της, που έδειχνε πανιασμένη από το σοκ του παρ' ολίγον ατυχήματος.

«Δε θέλω να με λες έτσι!» της επιτέθηκε, ξεχνώντας πως η οργή ήταν ένας από τους λόγους για τους οποίους παρέμενε ακόμα δόκιμη. «Πόσες φορές σου το έχω πει; Γιατί επιμένεις να το αγνοείς; Είμαι η αδελφή Φιλαρέτη τώρα!» φώναξε, νιώθοντας ένα μικρό τσίμπημα ενοχής, που ακόμη και στην ίδια φάνηκε παράξενο. «Αν εσύ, που με έχεις ζήσει από την πρώτη στιγμή, δεν μπορείς να ξεχάσεις ποια ήμουν, πώς θα το καταφέρουν οι υπόλοιπες; Σοφία, σε παρακαλώ...» μαλάκωσε τη φωνή της μόλις είδε τη φίλη της να βουρκώνει. «Ξέρεις καλύτερα από τον καθένα πως δεν έχω την πολυτέλεια να φύγω από δω. Δεν μπορώ να γυρίσω πίσω. Τον τελευταίο καιρό έχω αποδείξει σε όλους ότι έχω περάσει με άριστα όλες τις δοκιμασίες. Αν η ηγουμένη αποφασίσει ξανά πως δεν κάνω για μοναχή, σε ποια ζωή να επιστρέψω;»

Η άλλη κοπέλα χαμήλωσε το κεφάλι χωρίς να δείξει πως κι εκείνη δεν έκανε πίσω στην απόφασή της να μεταπείσει τη φίλη της. Ό,τι και να της έλεγε εκείνη, όσο πείσμα κι αν επιστράτευε, όσο όμορφα κι αν ήταν τα αγγελικά φτερά που φορούσε, ο μοναχισμός δεν ήταν ο προορισμός της. Φυγή ήταν και φυγή θα παρέμενε. Όσους όρκους, ικεσίες και ολονύχτιες προσευχές κι αν έβγαζε από τη φαρέτρα της, η ηγουμένη δε θα ξεγελιόταν ποτέ. Το είχε ξεκαθαρίσει σε όλες από την αρχή: αν η κλίση που ισχυρίζονταν οι δόκιμες ότι είχαν δεν αποδεικνυόταν αληθινή, θα επέστρεφαν στην εγκόσμια ζωή τους μετά το πέρας των τριών χρόνων δοκιμής που προέβλεπε ο ιερατικός νόμος. Έτσι απλά. Χωρίς υστερίες και προσπάθειες επαναδιαπραγμάτευσης. Ο Θεός μπορούσε να αγκαλιάσει τους πονεμένους δούλους Του και χωρίς να τους έχει κατ' ανάγκη υπηρετές Του. Η Έμμα όφειλε να το καταλάβει αυτό. Δεν ήταν

ασπίδα ενάντια στον πόνο αυτό το μοναστήρι. Δεν ήταν ανακούφιση από την οδύνη που είχαν προκαλέσει τα γεγονότα του παρελθόντος. Ήταν ένας αληθινός Οίκος του Θεού, με τις πύλες του ορθάνοιχτες μόνο γι' αυτούς που έβρισκαν χαρά και όχι παρηγοριά στο πέρασμά τους.

«Πάμε μέσα», της είπε ήσυχα η Σοφία, με το σκοτάδι να έχει μετατρέψει σε σκιές τα πρόσωπά τους. «Μετά τον εσπερινό μάς περιμένουν κι άλλα διακονήματα για να τα φέρουμε σε πέρας. Γιατί κατσουφιάζεις; Αν ήσουν στο σπίτι σου, θα μπορούσες να κάθεται με τις ώρες παρέα με τα τριαντάφυλλα σου, να τα φροντίζεις, να τα αγγίζεις και να τους μιλάς όσο θέλεις. Κατάλαβες... αδελφή Φιλαρέτη;» τη ρώτησε, με ολοφάνερη πρόθεση να τη θυμώσει. «Απόψε είναι η σειρά σου να ασχοληθείς με την κουζίνα. Και, ναι, όπως πολύ καλά κατάλαβες, ο θερμοσίφωνας δεν έχει φτιαχτεί ακόμα. Παγωμένο θα είναι το νερό. Σήμερα... αύριο... και ποιος ξέρει για πόσες μέρες ακόμη...»

Ακόμη και τώρα, τρία χρόνια μετά, της ήρθε η αυθόρμητη επιθυμία να βγάλει κοροϊδευτικά τη γλώσσα και ύστερα να τη χρησιμοποιήσει τόσο καυστικά που θα έκανε την άλλη κοπέλα να μην αποτολμήσει ξανά παρόμοιες νουθεσίες. Είχε μάθει όμως πια να ελέγχει απόλυτα τον εαυτό της και να σέβεται με κάθε κύτταρό της τη σκέπη αυτού του μοναστηριού, που έπαιζε ταυτόχρονα το ρόλο κρυψώνας και ησυχαστηρίου. Έκανε λοιπόν το σταυρό της, ανασήκωσε το ράσο της και με ευέλικτα, μικρά βήματα άρχισε να βαδίζει πρώτη προς το καθολικό του μοναστηριού, απαξιώνοντας να κάνει το παραμικρό σχόλιο.

Ξοπίσω της η Σοφία βάλθηκε να τρέχει για να την προφτάσει και, λίγο προτού περάσουν την πύλη του οικοδομήματος, ακούστηκε η καμπάνα που σήμαινε την έναρξη της λειτουργίας. Όπως συνέβαινε κάθε φορά που αργούσε, τα πρόσωπα των μοναχών στράφηκαν ομαδικά προς το μέρος της, χωρίς να μπορέσουν τα περισσότερα από αυτά να κρύψουν την αποδοκιμασία τους. Κράτησε για μια στιγμή την ανάσα της και έπειτα, με το κεφάλι χαμηλωμένο και το δεξί χέρι να κάνει το σταυρό τρεις φορές πάνω από το στήθος της, πήρε τη γνώριμη θέση της στα στασίδια, αποφεύγοντας να διασταυρώσει το βλέμμα της με της ηγουμένης, σίγουρη πως θα αντίκριζε πάλι τη μομφή και τον ψόγο.

Κι έπειτα, όπως γινόταν κάθε φορά που άκουγε τους ψαλμούς και μύριζε το άρωμα από τα αναμμένα κεριά και το λιβάνι, η ψυχή της εγκα-

τέλειψε τα ανώφελα σκιρτήματα και εναρμονίστηκε πλήρως με το περιβάλλον, με τη γαλήνη των προσευχών και με τη γνώση ότι δεν υπήρχε πια τίποτα να την πληγώσει. Εδώ ήταν ασφαλής. Ο Οίκος του Θεού δε θα την πρόδιδε ποτέ. Και οι άνθρωποι, όλοι εκείνοι οι άνθρωποι που υπήρξαν φίλοι της και συγγενείς μια φορά κι έναν καιρό, δεν μπορούσαν πια να φτάσουν σ' αυτή φορώντας όλες τις ωραίες τους μάσκες για να την ξεγελάσουν.

Μετά το πέρας της λειτουργίας κι ενώ οι μοναχές ήσυχα άρχισαν να αποχωρούν από το καθολικό του μοναστηριού, είδε την ηγουμένη να την πλησιάζει. Κοίταξε ανήσυχα τριγύρω για να βρει τη Σοφία, αλλά διαπίστωσε πως η φίλη της είχε ήδη αποχωρήσει. Σφίχτηκε. Η καρδιά της, αυτή η καρδιά που επέμενε να λειτουργεί ακόμα γήινα, άρχισε να χτυπάει δυνατά, σε ένδειξη φόβου. Οι μέρες για την τελική κρίση πλησίαζαν, και η Έμμα ένιωθε πως θα ήταν αρνητική. Κι έπειτα τι; Πού θα πήγαινε; Πώς θα προσαρμοζόταν ξανά σε μια ζωή και σε έναν κόσμο που αποστρεφόταν; Πώς θα κατόρθωνε να παραμείνει αθέατη αυτή, που είχε την τύχη και συνάμα την ατυχία να φέρει την ιδιότητα της κόρης του πιο διάσημου ζευγαριού στην Ελλάδα; Όσο κι αν μεταμφιεζόταν, θα την ξετρύπωναν, θα γινόταν βορά στις κάμερες και στις ατέλειωτες ερωτήσεις των δημοσιογράφων, θα υποχρεωνόταν να έρθει ξανά αντιμέτωπη με όλους τους δαίμονες που την έκαναν κάποτε να το βάλει στα πόδια και θα έχανε οριστικά την πολύτιμη γαλήνη που τόσο είχε κοπιάσει να αποκτήσει...

«Θέλω να σε δω για λίγο στο γραφείο μου, παιδί μου».

Η Έμμα ένευσε καταφατικά και άφησε τη γερόντισσα να περάσει πρώτη. Αν και ηλικιωμένη, το βήμα της ήταν ταχύ και ανάλαφρο, εντελώς παράταιρο με την όψη της. Η ηγουμένη –ή αδελφή Θεοδώρα– θα πρέπει να πλησίαζε τα ογδόντα, όμως η σβελτάδα της ήταν εξίσου αξιοθαύμαστη με τη σοφία της. Εξήντα ολόκληρα χρόνια υπηρετούσε το Θεό μέσα σ' αυτό το μοναστήρι και είχε αφιερώσει ολόκληρη τη ζωή της για να το μετατρέψει, από το ερημικό παράπηγμα που ήταν κάποτε, στο επιβλητικό –παρά το μικρό του μέγεθος– οικοδόμημα που ήταν σήμερα. Είχε κουβαλήσει με τα ίδια της τα χέρια πέτρες προκειμένου να χτιστεί από την αρχή, είχε επιμεληθεί προσωπικά καθέναν από τους χώρους του και είχε καταφέρει μέσα στα χρόνια που ακολούθησαν να το

βγάλει από την αφάνεια, μετατρέποντάς το σε πόλο έλξης για ταξιδιώτες που ήθελαν για λίγο να βρουν τη γαλήνη της ψυχής τους. Βέβαια, λόγω της γεωφυσικής του θέσης, χτισμένο ακριβώς πάνω στην κορυφή ενός απόκρημνου βράχου, παρέμενε απροσπέλαστο για τους πολλούς, και το μόνο που το συνέδεε με το έδαφος ήταν μια ξύλινη γέφυρα που μετά βίας συγκρατούσε το βάρος δύο μοναχών και ενός γαϊδουριού.

Η Έμμα δεν είχε περάσει αυτή τη γέφυρα ποτέ. Αναίσθητη την είχαν μεταφέρει τρία περίπου χρόνια νωρίτερα στην πύλη του μοναστηριού, τραυματισμένη άσχημα από τις κακουχίες της πολήμερης περιπλάνησης και εντελώς αφυδατωμένη. Πέρασαν δύο μήνες μέχρι να συνέλθει εντελώς, παρά τις φροντίδες των μοναχών και τη θαλπωρή που βρήκε από την πρώτη στιγμή. Κι όταν εξέφρασε στη γερόντισσα την επιθυμία να παραμείνει ως δόκιμη μοναχή, εκείνη δέχτηκε αμέσως, διατυπώνοντας πολύ καιρό αργότερα τις ενστάσεις και τις επιφυλάξεις της.

Όχι, η Έμμα δεν ήθελε να περάσει αυτή τη γέφυρα ποτέ! Εκεί ήταν η ζωή της τώρα πια. Και δεν υπήρχε γι' αυτή μεγαλύτερη ευτυχία στον κόσμο από το μικρό της θερμοκήπιο με τα τριαντάφυλλα, που και μόνο στη θέα τους γινόταν ξανά ένα αθώο παιδί, με δύναμη για ένα απλό, καθαρό χαμόγελο, χωρίς σκιές και ανομολόγητους φόβους. Ήταν περηφάνη γι' αυτό της το δημιούργημα. Σε ένα μικρό χώρο που της είχαν παραχωρήσει, έκλεισε όλη την ομορφιά της πλάσης μέσα σε λογιών λογιών τριαντάφυλλα, αμέτρητων χρωμάτων και ποικιλιών, που σκορπούσαν το μεθυστικό τους άρωμα ακόμη και έξω από τη μικρή τους φυλακή. Και η περηφάνια της έγινε ακόμη μεγαλύτερη όταν η γερόντισσα της πρότεινε να στέλνουν τα ομορφότερα από αυτά σε μεγάλα ανθοπωλεία της περιοχής, με το όνομα «ρόδα των βράχων», ενισχύοντας έτσι τα εισοδήματα της μονής και άρα την ευημερία της.

«Κάθισε, παιδί μου».

Η Έμμα υπάκουσε πειθήνια και κάθισε ήσυχα, με τα χέρια σταυρωμένα στην ποδιά της και με τον κορμό της ίσιο, στη μοναδική καρέκλα απέναντι από το παμπάλαιο γραφείο όπου πήρε τη θέση της η ηγουμένη. Άλλες τρεις ή τέσσερις φορές είχε βρεθεί ξανά στον ίδιο χώρο και, ενώ θα έπρεπε πια να της ήταν οικείος, ένιωθε πάλι σαν να τον έβλεπε για πρώτη φορά. Το φως από τη μία και μοναδική λάμπα στην οροφή

υποτονικό, η επίπλωση λιτή, η μυρωδιά από τα αιωνόβια βιβλία και το φθαρμένο ξύλο στα πατώματα έντονη. Τα στρωσίδια ήταν όλα υφαντά, φτιαγμένα στον αργαλειό από τις μοναχές, και το μοναδικό μέσο θέρμανσης ήταν μια καπνισμένη ξυλόσομπα, ακριβώς στο κέντρο του δωματίου. Στους πέτρινους τοίχους κρέμονταν πολυκαιρισμένες εικόνες αγίων, και ακριβώς πάνω από την καρέκλα της ηγουμένης δέσποζε η ξύλινη εικόνα του Αγίου Ραφαήλ, του προστάτη της μονής.

«Προτού αποσυρθείς στο κελί σου, θα ήθελα να σου πω δυο λόγια».

«Σας ακούω, γερόντισσα».

«Θα πρέπει να είσαι είκοσι πέντε ετών τώρα».

«Μάλιστα».

«Και, παρά τη νιότη σου, παρά τον πρότερο βίο σου, έχεις επιδείξει αξιοθαύμαστη προσαρμοστικότητα και υπακοή στους κανόνες και στις απαιτήσεις της μοναστικής ζωής».

«Θέλω να πιστεύω πως δε σας απογοήτευσα ποτέ, πως τίμησα την εμπιστοσύνη σας και πως φάνηκα αντάξια της ευκαιρίας που μου δώσατε να παραμείνω ανάμεσά σας».

«Δεν έχω παράπονο από σένα, παιδί μου, αν και...» δίστασε για μια στιγμή η γερόντισσα, αλλά έπειτα την κοίταξε αποφασιστικά μέσα στα μάτια, «αν και δε μου ήταν καθόλου ευχάριστο να πω ψέματα όταν χρειάστηκε προκειμένου να σε προστατεύσω. Το φέρω ακόμα βαρέως αυτό το αμάρτημα, παιδί μου, μα ένιωσα πως έπρεπε να σε πιστέψω. Ο κόσμος σε θεωρεί εξαφανισμένη. Δε γνωρίζω αν έχουν ξεχάσει την παρουσία σου σε τούτο τον κόσμο, αλλά είμαι βέβαιη πως πιστεύουν ότι έχεις πλέον χαθεί».

«Σας ευχαριστώ τόσο πολύ!» είπε αυθόρμητα η Έμμα και είδε να διαγράφεται ένα αδιόρατο χαμόγελο στο πρόσωπο της ηγουμένης.

«Μη βιάζεσαι να με ευχαριστήσεις», την κοίταξε εκείνη πάνω από τα μικροσκοπικά πρεσβυωπικά γυαλιά της. «Και το λέω αυτό επειδή δεν είμαι βέβαιη αν πρέπει να συνεχίσουμε να σου παραχωρούμε άσυλο τόσο εγώ όσο και οι μοναχές. Δεν κάνεις γι' αυτή τη ζωή, Ερμανουέλα...» παρατήρησε ήσυχα και με μεγάλη τρυφερότητα στη φωνή της. «Εδώ υπηρετούμε αγόγγυστα τον Κύριο και είμαστε αληθινά ευτυχείς που τάζουμε το σύντομο βίο μας στη Χάρη Του. Επίτρεψέ μου, έπειτα από τόσα χρόνια που φέρω τον τίτλο της ηγουμένης, να ξεχωρίζω ποιες από τις

δόκιμες μοναχές μου είναι σε θέση να εξαγνίσουν ολοκληρωτικά και διά παντός πνεύμα και σάρκα ώστε να ακολουθήσουν ως το τέλος το δρόμο αυτού. Εσύ φλέγεις, Εμμανουέλα», της είπε με σιγουριά. «Δεν μπορείς να απαλλαγείς από το παρελθόν. Δεν μπορείς να βρεις χαρά στα άυλα, δεν μπορείς καν να εκτελέσεις τα διακονήματα –την πιο απλή υποχρέωση μιας μοναχής– δίχως να σκέφτεσαι πόσο καλύτερα θα ένιωθες αν ήσουν κρυμμένη στο μικρό σου θερμοκήπιο, παρέα με τα ρόδα σου. Σε κάποιο άλλο μοναστήρι, υπό την καθοδήγηση μιας άλλης ηγουμένης, ίσως να έπειθες πως αυτός είναι ο προορισμός σου. Όμως εδώ, με το δικό μου βλέμμα να σε παρατηρεί, η αλήθεια δεν μπορεί να κρυφτεί. Η ευτυχία σου είναι απλώς η απόσταση από ό,τι σε πλήγωσε. Θα την έβρισκες ακόμη και στην κορυφή ενός βουνού ή στα βάθη της θάλασσας ή στα έγκατα της γης, αρκεί να ήσουν αθέατη και μόνη. Όχι αναγκαστικά εδώ. Ας μην ξεχνάμε ότι βρέθηκες τυχαία στην αγκαλιά μας – δεν το επέλεξες».

«Όμως με τον καιρό έμαθα να αγαπώ το μέρος όπου βρέθηκα και κατάλαβα πως εδώ θα είμαι ευτ...»

«Μην το πεις, παιδί μου», τη διέκοψε η ηγουμένη. «Μην αμφισβητείς την κρίση μου. Σε ό,τι αφορά την ανθρώπινη ψυχή, έχω περιορίσει κατά πολύ, έπειτα από τόσα χρόνια, το εύρος του λάθους. Σου μένει ακόμη λίγος καιρός μέχρι την οριστική κρίση σου, και είσαι αληθινά ευπρόσδεκτη ως τότε, αλλά οφείλω να σε προετοιμάσω για τις μέρες που θα ακολουθήσουν. Ωστόσο, σου υπόσχομαι πως δε θα σε αφήσω μόνη σου, παιδί μου. Θα έχεις κάθε δυνατή ψυχική και υλική υποστήριξη για την επανένταξή σου στην κοσμική ζωή. Πρέπει να βρεις τη δύναμη, Εμμανουέλα. Πρέπει...»

«Μα γιατί;»

Ξεχνώντας πως η απότομη έκρηξη στη φωνή της ουσιαστικά επιβεβαίωνε τις σκέψεις της ηγουμένης, επέτρεψε στα δάκρυα να χαράξουν υγρά μονοπάτια στα μάγουλά της και σηκώθηκε απότομα από τη θέση της.

«Θα πάρω όσους όρκους απαιτεί ο ιερατικός νόμος και δε θα σπάσω ούτε μισό από αυτούς! Εδώ ανήκω, σεβάσμια ηγουμένη μου! Εδώ είναι ο κόσμος μου πια! Δε θέλω να γυρίσω πίσω!»

«Δεν εξομολογήθηκες ποτέ στη σεβάσμια ηγουμένη σου, που ισχυρί-

ζεσαι ότι τόσο εμπιστεύεσαι και αγαπάς, το λόγο για τον οποίο έδωσες εξαρχής τους όρκους σου».

«Δεν μπορούσα... δεν μπορώ...»

«Είσαι πρόθυμη να εκτελείς τα καθήκοντα και τις υποχρεώσεις σου, Εμμανουέλα, αλλά ποτέ δεν το κάνεις με ψυχή καθαρή από το μίσος που σε κυριεύει».

«Δεν είναι έτσι...»

«Δεν έχεις μάθει να συγχωρείς, καλό μου παιδί...»

«Δεν μπορώ να συγχωρέσω!»

Τα μάγουλά της φλογίστηκαν με το ξέσπασμά της, και ντροπιασμένη σκούπισε τα μάτια της. Δεν ωφελούσε αυτή η κουβέντα. Η απόφαση της ηγουμένης ήταν αμετάκλητη. Αλλά και η ίδια ήταν αμετανόητα ανίκανη να συγχωρέσει τους ανθρώπους και τα άνερα πάθη που την έκαναν εδώ και καιρό να θέλει να απαρνηθεί τα εγκόσμια. Δεν ήθελε να σκέφτεται. Της ήταν επώδυνο να θυμάται. Κι όμως, δεν υπήρχε βράδυ, από τα τόσα που προηγήθηκαν του ερχομού της σ' αυτό το μοναστήρι, που να μην είχε δει τους ίδιους εφιάλτες και να μην είχε νιώσει την εξαγνιστική επιθυμία να απαντήσει με πόνο στον πόνο και με προσβολή στις προσβολές. Ναι, το ήξερε, δεν πληρούσε τους όρους. Κρυβόταν από τον ίδιο το Θεό με την εμμονή της να Τον υπηρετεί από δειλία. Και ίσως έτσι διέπραττε μεγαλύτερη αμαρτία από αυτήν που την είχε ωθήσει στο μοναχισμό.

«Δεν κατάφερες ποτέ να ξελαφρώσεις», είπε λυπημένα έπειτα από ώρα η ηγουμένη. «Δεν κατάφερες ποτέ να λυτρωθείς. Κρίμα, Εμμανουέλα, αληθινό κρίμα, γιατί διαθέτεις πνεύμα σπάνιο και ζωηρό, από τα λίγα που έχουν τη δύναμη να κάνουν καλύτερο τούτο το σκληρό κόσμο...»

Η κοπέλα χαμήλωσε ξανά το κεφάλι, χωρίς να κάνει πια τον κόπο να σκουπίσει τα δάκρυα που κυλούσαν.

«Πήγαινε στο κελί σου...» άκουσε την κουρασμένη φωνή της γερόντισσας και, με τους ώμους να τραντάζονται από τους λυγμούς, εγκατέλειψε το γραφείο της σχεδόν τρέχοντας.

Το σκοτάδι είχε πυκνώσει, αλλά η απόσταση μέχρι το καθολικό της μονής ήταν μικρή. Συνάντησε κάμποσες μοναχές έτοιμες να πάνε κι αυτές στα ησυχαστήριά τους για τη νυχτερινή κατάκλιση, αλλά ντράπηκε να υψώσει τα μάτια για να τις χαιρετήσει.